

Što smo ostavili iza nas?

Priče izbjeglica.

What we left behind?

Refugee stories.

Što smo ostavili iza nas?

Priče izbjeglica.

What we left behind?

Refugee stories.

Kako bi se sačuvala autentičnost priča, neki tekstovi su objavljeni u svom izvornom obliku.

To preserve the authenticity of the stories some texts have been published in their original form.

Zahvaljujemo Muzeju prekinutih veza, što su omogućili da se glasovi ljudi čuju.

Migracije su oduvijek postojale kroz ljudsku povijest, samo su se razlozi migracija mijenjali. Brojni konflikti, ratovi i humanitarne krize primorali su mnoge ljude na napuštanje domovine. Posljednjih godina povećao se broj osoba u potrazi za međunarodnom zaštitom.

Samo je ove godine broj izbjeglica koje traže međunarodnu zaštitu bio veći nego u posljednjih šezdeset godina zajedno.

Hrvatski Crveni križ djeluje i pomaže izbjeglicama u skladu sa svojih sedam temeljnih načela - humanost, nepristranost, neutralnost, neovisnost, dragovoljnost, jedinstvo i univerzalnost. Hrvatski Crveni križ aktivno pruža pomoć i podršku svim ranjivim skupinama izbjeglica koje su prisiljene tražiti međunarodnu zaštitu zbog progona, sukoba i kršenja temeljnih ljudskih prava.

Bez obzira iz kojeg dijela svijeta dolazili, ljudima je na prvom mjestu sigurnost: doći u zemlju u kojoj će moći živjeti bez straha, u kojoj će biti slobodni u svim aspektima svog života, u kojoj će ih drugi cijeniti i u kojoj će moći dostojanstveno živjeti svoj život.

Ti ljudi nerijetko prolaze tegoban i riskantan put da bi došli do svog cilja.

Primorani na odlazak, nisu uvijek imali mogućnost povesti svoje voljene, ponekad čak niti se pozdraviti, nisu imali mogućnost ponijeti svoje uspomene.

Neke veze su zauvijek raskinute.

Ovo su njihove osobne priče.

Povodom Svjetskog dana izbjeglica - 20. lipnja, Hrvatski Crveni križ i Agencija Ujedinjenih naroda za izbjeglice zajedno s Muzejom prekinutih veza izražavaju podršku ovoj grupi snažnih ljudi u nastojanju da se i njihovi glasovi čuju.

Migrations have always existed throughout the human history, but the reasons for migrating have been changing. Numerous conflicts and humanitarian crises have forced many people to leave their homelands and the number of persons seeking international protection has increased in recent years. This year alone, number of refugees seeking international protection has been greater than in the last sixty years.

The Croatian Red Cross provides assistance to refugees in line with its seven fundamental principles: humanity, impartiality, neutrality, independence, voluntary service, unity and universality. The Croatian Red Cross actively provides essential assistance and support to all refugees and vulnerable migrants who are compelled to seek international protection due to prosecution, conflicts and derogation of basic human rights.

Regardless of their country of origin, reaching safety is always their ultimate goal: to be able to live in a country without fear, to have the opportunity to exercise the right to freedom, to be appreciated and to live their lives with dignity.

Affected people often have to undertake difficult and perilous journey to reach their goal.

Forced to leave their homes, they often have no possibility to be accompanied by their loved ones, have little or no time to say goodbye, nor the ability to carry personal items that evoke special memories.

Some relationships are forever broken.

These are their most personal stories.

To mark the World Refugee Day - 20 June, the Croatian Red Cross and the United Nations Refugee Agency, together with the Museum of Broken Relationships are expressing their support to this group of strong people with aspiration to have their voices heard.

Crochet

Latakia, Sirija, 2015

Na arapskom to zovemo crochet. Moja ga je majka napravila za mene kad sam se udavala. Imala je bolove u prstima i problem s vidom, ali ih je napravila, šest malih i jedan veliki. Kad sam napuštala svoju zemlju, nisam mogla otići bez toga. To je kao da imam dio svoje majke uza se. I sada dijelim dio sebe i dio svoje majke. Ponosna sam na svoju majku i na način kako nas je odgojila.

سنادة
سوريا اللاذقية 2015

نحن نسميها السنادة في اللغة العربية، لقت صنعها لي أمي حين تزوجت، أمي كانت لديها مشاكل صحية في اليدين ونظرها كان ضعيف جداً، صنعت لي ٦ عدد صغير الحجم و ١ عدد كبير الحجم حين غادرت بلدي سوريا لم استطع الذهاب بدونهم، وكان قطعة من أمي ذهبت معي، والآن أقدم لكم قطعة مني ومن أمي الغالية، فخورة أنا بأمي وبتربيتها لنا

Crochet

Latakia, Syria, 2015

My mom made it for me when I got married. She had pain in her fingers and had problems with her eyes. She made six small ones and one big crochet. When I left I couldn't leave without it. It is like I have a part of my mom with me. And now I give to you a part of myself and my mom. I am proud of my mom and how she raised us.

Nešto dati i završiti priču

Garbahaarrey, Somalija, 2014

شئ تعطيه وتنتهي القصة !
الصومال غربي 2014

Something to give away to end the story

Garbahaarrey, Somalia, 2014

Moj je brat bio vozač. Vozio je autobus pun ljudi, među njima i novinara koji je fotografirao i objavio priču. Saznali su tko je vozio autobus tog dana, saznali su za putnika novinara, sačekali su mog brata da se vrati u grad i oduzeli mu život. Proglasili su moju obitelj špijunima i zbog toga sam napustio svoju zemlju. Moj me brat zvao tog dana i rekao da mi ima nešto za reći kad se vrati. Htio bih da mogu razgovarati s njim i smijati se kao nekad. Znam samo da sam beznadan – osjećam da ležim u lijesu – ne mogu izaći, zaključano je. Imam potrebu nešto dati, da se pozdravim, da završim priču.

أخي كان سائق.. يقود باص مليئ بالصحفيين الذين التقطوا صوراً وعرضوا القصة للعالم.. لقد عرفوا من كان يقود ذلك الباص في ذلك اليوم فقتلوا أخي ولذلك تركت بلدي.. لقد اتصل بي أخي في ذلك اليوم وقال لي ان عنده كلام سوف يقوله لي عندما يعود الى المدينة.. تمنيت ان اتكلم معه لنضحك كثيراً... اعرف انني فقدت الأمل واشعر بانني في نعش لا أستطيع ان اخرج منه... لذي شئ اعطيه لاسلمه وانهي القصة

My brother was a driver. He was driving a bus full of people, and one day one of his passengers was a journalist who took pictures and published a story. The authorities found out who was driving that day. Then they waited for my brother to come back to the city and ended his life.

They proclaimed my family as spies, and that is why I had to leave my country. My brother had called me that day saying he had to tell me something when he got back. But he never made it home.

I wish we could talk and laugh like we did before.

I know I am hopeless – I feel like I am lying in a box – I can't get out, it is locked..

I need to give something, to say goodbye, to end the story.

Unutarnji mir

Jos, Nigerija, 2007

الكتاب المقدس

يوس – نيجيريا 2007

Inner peace

Jos, Nigeria, 2007

Moja mi je majka dala ovu knjigu kao vodilju da pronađem unutarnji mir. Kada sam odlazio iz svoje zemlje, dala mi je Bibliju. Redci koje je podcrtala njoj su nešto značili. Ova Biblija je kao knjiga, otvoriš ju, izabereš što želiš čitati i uživati. Lijepo riječi, priče u kojima se može pronaći istina. Govori o ljubavi i davanju, miru i ratu, životu i smrti. Ova je knjiga jedino što imam od svoje majke i svoje obitelji. I kad sam sve gubio, nju sam držao na sigurnom, uvijek uza se.

امي اعطتني هذا الكتاب لكي اشعر بالسلام كل صباح اعطتنياه عندما غادرت بلدي ..الخطوط التي رسمتها لي امي كانت تعني لي شيئا خاص ..الكتاب المقدس هو الشيء الوحيد الذي لدي من امي وعائلتي ..عندما اضعت كل شيء حاولت ان احافظ على هذا الكتاب بجانبى ، هذا الكتاب المقدس هو عبارة عن كتاب تفتحه وتختار ماذا تريد ان تقرا وتستمتع بقصص وكلمات جميلة .. هو يتكلم عن الحقيقة وعن العطاء والسلام

My mother gave me this book as a guideline to find inner peace. She gave me the Bible when I was leaving my country. The lines my mother underlined meant something to her. This Bible is like a book, you open it , pick what you want, read it and enjoy it. They are lovely words, stories in which you can find truth. It speaks of love and giving, peace and war, birth and death. This book is the only possession I have from my mother and my family. And when I was loosing everything I kept it safe, always by my side.

Priča o Grčkoj

Teheran, Iran, 2012

U vrijeme kad sam provodio dane u Grčkoj, bio sam vrlo siromašan, bez novca za preživljavanje. Imao sam želje i skromne snove, ali ih zbog neimaštine nisam mogao ostvariti. U Grčkoj nisam imao nikoga za požaliti se, nisam imao rame za plakanje. Ali sam uvijek imao cilj, dosegnuti svoje snove, izvući se iz neimaštine i živjeti normalnim životom. Taj mi je cilj uvijek davao snagu da nastavim, da dospijem na neko mirno mjesto. Da bih dosegao tu zemlju snova, moram imati nešto novca jer je u suprotnome moj život opet nesiguran.

Ovdje sam, u Grčkoj, pronašao posao, donekle temeljen na poljoprivredi, gdje je već radilo šezdeset ljudi. Bilo je to na malom otoku na periferiji Atene. Tamo smo morali biti u pet sati ujutro, a putovali smo malim traktorom. Naša se grupa sastojala od ljudi različitih nacija, bilo ih je iz Pakistana, Afganistana, Irana i afričkih zemalja poput Somalije. Radio sam tamo šest mjeseci, svaki dan, bez slobodnog dana. Nisam vidio ni izlazak ni zalazak sunca. Mjesto gdje sam živio bilo je pretrpano jer nas je bilo petnaest. Od tih petnaestero ljudi nitko nije znao kuhati pa sam ja kuhao za sve nas, svih šest mjeseci. Bilo je jako teško kuhati za petnaestero ljudi, zatim se spremili za posao te biti tamo u pet ujutro te se vratiti u bolovima, kao da su ti polomljene sve kosti, i onda ponovno kuhati za sve njih.

Cijelo vrijeme planirao sam živjeti svoj san, i to je bila jedina motivacija koja me pokretala da nastavim bolnu rutinu. Radni su sati bili dugi i nije bilo vremena za spavanje, a vrijeme je bilo poput neproporcionalnog pješčanog sata s jednim prevelikim i drugim premalim dijelom.

Jedina mi je želja bila da uštedim nešto novca i da nastavim svoje putovanje prema dostojanstvenom životu u svijetu snova. Napokon, nakon šest mjeseci rada, teškog kao u paklu, kad sam pitao za svoju plaću, moj me poslodavac jednostavno odbio i rekao mi da se žalim policiji. Znao je da sam ilegalno u Grčkoj i da ne mogu ništa napraviti.

Papiri, takozvani dokumenti, bili su mi važniji od čiste krvi, krvi koju sam prolio na zemlji.

یک روز که در یونان شدیداً احتیاج به پول داشتم و هیچ کس هیچ کمک مالی به من نکرد منظورم فامیل بود دستم به هیچ جا بند نبود نمیدانستم چه کار باید میکردم از طرف دیگر باید به مقصد میرسیدم یعنی به آرزویی که در انتظارم بود. بعد از چند وقت که ناامید از زندگی خسته کننده توانستم کاری بیرون از آتن که یک جزیره کوچکی بود پیدا کردم خیلی خوشحال بودم چون داشتم به هدفم و زندگی که در آینده برای خودم برنامه ریزی کرده بودم برسم. در آن جزیره یک کار کشاورزی پیدا کردم. معمولاً کار کشاورزی راحت نیست ولی چکار باید میکردم باید انجام میدادم حدود ۶۰ نفر کارگر کار میکردند از همه جا از همه کشورهای مختلف ایران افغانستان پاکستان و کشورهای آفریقایی ...

کار ما هر روز ساعت ۵ صبح شروع میشود و ۱۵ بعد از ظهر تمام میشود. هر صبح تراکتوری که یک تریلی بزرگ داشت همه کارگرها را به زمین مزرعه میرود هر قوم گروه ۵۵ نفر در یک اتاق زندگی میکردیم. در اتاقی که من بودم هیچ کس آشپزی نمیکرد چون خودمان باید غذا درست میکردیم. هر روز برای ۱۵ نفر بعد از خستگی کار غذا درست میکردم هدفم فکر این بود که پول در بیاورم و به امیدی داشتم برسم حدود ۶ ماه بدون استراحت کار کردم و حتی روزهای تعطیل هم کار میکردیم خلاصه کار که تمام شد به رییس ما که او را میشناختم گفتم که حقوق من بدهید میخواهم بروم و زندگی که در انتظارم هست برسم ولی آن سرپرست یا همان رییس میگفت باشه پول دستم بیاد بهت میدهم تقریباً همه کسانی مدرک داشتن پولشان را گرفتند و رفتند و چند نفری که مدرک نداشتیم در آنجا ماندیم خوب چکار باید میکردیم بعد از ۶ ماه همه احتیاج به پول داشتیم چند مدتی را آنجا ماندیم و در آخر رییس گروه گفت شما اینجا غیر قانونی هستید اگر پول میخواهید بروید به پلیس شکایت کنید. اون میدانست که ما نمیتوانیم شکایت کنیم چون مدارک نداشتیم، مدارکی که از جان مهمتر بودند، جایی که ما در روی آن مزرعه کندیم.

Story about Greece

Teheran, Iran, 2012

The day I was in Greece, I was very poor and had no money to survive. I had desires, small dreams to fulfill but due to poverty I couldn't. There in Greece I had nobody to complain, no body to cry on his her shoulder. But I always had a target, a target to reach my dreams, to pull out myself from this ever poverty, and to live a normal life. This target always gave me a new strength to do something, and reach some peaceful place. But to reach that dream land I must have some money again otherwise my life is again in limbo.

Here in Greece I found an agriculture based job at some farm where almost sixty people were already working, it was in outskirts of Athens in some small island. We all had to reach there at 5 in the morning by tractor trolley. Our whole group consisted of different nations, some from Pakistan, Afghanistan, Iran, and African countries like Somalia. I worked there for six months every day without a brake of a single day, there was no sat or sun off. The place I used to live was over crowded and we were 15 in number. Out of all those 15 people, nobody knew how to cook and ultimately I was cooking for all of them in that six months period of time. It was very tough job to cook for 15 people and then get ready to work and must reach there at 5 in the morning and again come back with broken bones like fatigue and again cook for all of them. I was constantly planning to resume my dream journey, and because of that only motivational factor behind me, I kept on doing that all painful routine. It was like a long working time and very short for sleep, like very un even hour glass where one side is too big and the other is too small.

My only desire was to save some money and continue my travel for some honorable life in some dream world. Finally when after six months of hard work like in hail, when I asked for my wedges from my master, he simply refused and said you can complain in any police station against me. He knew I was illegal in Greece and could do nothing against him.

Papers, so called documents were more important than pure blood, the blood I gave on the field.

Spelovanje ljubavi

Karachi, Pakistan, 2013

بجوں محبت

کراچی، پاکستان، 2013

Love spelling

Karachi, Pakistan, 2013

Ti si Slovenija, jedina zemlja na svijetu koja u sebi ima „love“ u spelovanju. Ali, kad sam patio, kad sam spašavao svoju dušu, kad su tvoje šume za mene postale džungle, kad sam gubio nadu i nokte na stopalima, uhvatila me tvoja policija, vratila me u Hrvatsku, nisu obraćali pažnju na moj zahtjev za zaštitu, za azil. Danas prekidam vezu s tvojim neistinitim „love“ spelovanjem.

تم سلووینیا ہو، دنیا کا واحد ایسا ملک جس کے بجے میں لو مطلب پیار آتا ہے، پر جب میں مصیبت میں تھا، جب میں اپنی روح و جان بچانے کی فکر میں تھا، جب تمہارا چھوٹا سا جنگل بیلا بن گیا، جب میں اپنی آس و امید اور پلوں کے ناخن کھو رہا تھا، تمہارے ملک کی پولیس نے مجھے پکڑ لیا اور کروشیا واپس کر دیا۔ انہوں نے میری پناہ کی درخواست پر کان تک نہ دھرا۔ آج میں تم سے اور تمہارے پیار کی جھوٹی بجے سے اپنے ناتے تعلق توڑ رہا ہوں۔

You are Slovenia, the only country in the world in which LOVE comes in the spelling, but when I was in trouble, when I was saving my soul, when your forest became jungle to me, when I was losing my hopes and feet nails, your country police caught me, returned me back to Croatia, they didnt pay attention to my asylum request. Today I am breaking relations from your false Love spelling.

Good spirit

Bagdad, Irak, 2014

Nakon sto je moj otac preminuo , otkrio sam da čiste i dobre duse odlaze i ne vracaju se. Ali nikada neću zaboraviti svog oca, jer on me naučio: hrabrosti, viteštvu i velikodušnosti. Također naučio me iskrenosti, naučio me da volim ljude i pomazem im. Oče, sjećam se i molim se za tebe .

الروح الطيبة

بغداد، العراق، 2011

مات والدي ، عندئذ علمت ان الارواح النقية الطيبة حينما تذهب لا تعود .. لن
أنسى أبي لأنه علمني: الشجاعة، الشهامة والكرم. علمني حب الناس
ومساعدتهم.. علمني أبي الصدق والامانة .. لن انساك يا ابي وسأدعوا لك
. دائما بالرحمة .

Good spirit

Baghdad, Iraq, 2014

My father passed away, i discovered that pure and good soul going away and dont come back. But i will never forget my father because he taught me courage, chivalry and generosity. He also taught me honesty, he learn me to love people and to help them. Father i remember and i pray for you

Sjećanja, sjećanja

Alnassria, Irak, 2015

واحد يورو

العراق الناصرية 2015

Memories, memories

Alnassria, Iraq, 2015

Kad se sjetim nje, oči mi zasuze.

Sinoć sam razmišljao i pitao se što ja mogu dati, koja je moja priča. Nisam našao ništa vrednije od toga. Riječ je o kovanici. I možda će netko misliti da nije vrijedna, ali meni znači sve. Skratit ću priču. Dakle... Prije dvije godine imao sam jako dobru prijateljicu iz Bagdada. Njena je majka podrijetlom iz Njemačke, a otac iz Iraka. Ona je stalno putovala na relaciji Bagdad - Berlin. Jednog dana, kad sam se našao s njom, dala mi je ovu kovanicu, iz njenog drugog doma, Njemačke. Stalno razmišljam o njoj. I rekla mi je s iskrenim osmijehom: „Možda dođe dan kad ćeš koristiti tu kovanicu u Europi.“ Dva dana kasnije primio sam vijest da je poginula u terorističkom napadu u Bagdadu. Ostala mi je samo ova kovanica, za sjećanje, meni najvrednija. To je moj doprinos.

ذكري وفي الذكرى شجون وفي ذكراها تكي العيون

ليلة أمس فكرت قليلا وسنلت نفسي كثيرا ماذا يمكنني أن أقدم للمتحف

لم أجد شي عزيز على سوى هذه العملة المعدنية

قد بطن البعض أنها تافهة ولكن في الحقيقة لها معنى كبير في داخلي سأختصر لكم قصة هذه العملة

قبل سنتين كانت لي صديقة عزيزة في بغداد من أم ألمانية وأب عراقي وكانت تنتقل دائما ما بين بغداد وبرلين وفي إحدى الأيام التقيت بها وأعطتني هذه العملة من بلدها الثاني ألمانيا لكي قالت لي بابتسامة حقيقية ربما يأتي يوم وتستخدم هذه العملة في أوروبا وبعدها في يومين سمعت خبر مقتلها بالقتال أراهي حدث في بغداد، بقيت لدي الذكرى طول هذا الوقت وهي قيمة وعزيزة علي لذا قدمت بإهدائها لكم

When I remember her, my eyes tear up.

Last night I was thinking, "What can I give? What is my story?" I couldn't find anything more valuable than this. It is just a coin. And maybe somebody will think that this is of little value, but the truth is that to me it is everything. I will make the story short. So... Two years ago I had a very dear friend from Baghdad. Her mother was from Germany, and her father was from Iraq. She was always traveling between Baghdad and Berlin. One day, when we met, she gave me this coin from her other home, Germany. I think about her all the time. And she said to me with the most honest smile: "Maybe a day will come when you will use this coin in Europe." Two days later I received news that she died in a terrorist bombing in Baghdad. I was left with this coin to remember her, to me the most valuable possession. This is my contribution

Vrlo kratka priča

Aleppo, Sirija, 2013

قصيرة قصص
سوريا حلب 2013

Very short story

Aleppo, Syria, 2013

Forma vrlo kratke priče pojavila se devedesetih godina prošlog stoljeća u Siriji i Palestini kao odraz životnih prilika koje onemogućavaju opušteno čitanje dugačkih tekstova. Stoga, da bi opstao, pisac pribjegava pisanju vrlo kratke priče. Osnovna karakteristika vrlo kratke priče je korištenje metode sugestije, sažimanja i simbolike, kojima se portretira sadašnjost, bez opširnog pripovijedanja. Ove kratke priče, koje sam napisao, govore o zbivanjima u mojoj domovini Siriji. Pokušao sam ih prevesti na hrvatski i engleski jezik, ali sam uvidio da se prevodjenjem gubi njihov smisao i simbolika. Stoga sam ih ostavio na arapskom jeziku.

بدأت القصة القصيرة جدا تظهر في تسعينات القرن الماضي في سوريا وفلسطين استجابة لظروف الحياة السريعة التي تمنع الانسان من الهدوء وقراءة القصص الطويلة والروايات لذلك دخل الكاتب في سباق مادي بجانب الفكر الابداعي في محاولة لاثبات وجوده مما تسبب في ضعف القراءة عند الناس وتعتمد القصة القصيرة جدا الى الايحاء والتكثيف احيانا بالرمزية المباشرة او غير المباشرة فهي ومضة قصيرة كضوء الفلاش . في وقت الثورة او الحرب لايجد الكاتب وقتا لكتابة الاحداث بأسلوب سردي وقصصي لذلك معظمهم يعتمدون على نوع من هذه القصص التي تروي الاحداث في ومضات قصيرة وتترك للقارئ الغوص في معانيها الكثيرة .. حملت هذا النوع من القصص معي لاشارك بعضها هنا وهي تحكي جزء بسيط جدا عما يحدث في سوريا وبالرغم من محاولتي لترجمة هذه القصص الى اللغة الكروايتية واللغة الانكليزية وجدت انها تفقد الكثير من معانيها لذلك . فضلت ان تبقى باللغة العربية .

Form of a very short story appeared in the nineties in the last century in Syria and Palestina as a reflection of life opportunities which enable relaxed reading of a long text. Consequently, to survive, the writer resorts to writing of the short stories. Main characteristics of a very short story is using methods of suggestion, compression and symbolism, that display present time, without wide narration. This short stories that I wrote, talk about events in my country Syria. I attempted to translate them into Croatian and English language but I realized, by translating, their sense and symbolism disappear. Because of that I left them in Arabic language.

قصص قصيرة جداً

أسرار :

اشتهر عليه القصة حياناً من الدهر ، نوحيت أمه خيفة فأرسلت في طلب أخاه لعلها تعرفت أين نزل ، حين استقل طريقته نحو واد عمريدي زرع توسطه بحر .

حيان :

شاهد باب التفتيح متوجهاً ، فتح جناحيه نحو الباب ، وحط على أرض التفتيح .

من أكون :

انتهال عليه الضمك من كل حدب وصوب ، رماه من حسيهم أهله بالخذلان ، وحين طرغهم وجد ذاته حيث ظلمه ، ولم يعنيه ما كان وإلى ما يقصر .

احتمان :

نظروا إلى المشق على طول بعد إصابته في المعركة ، وحين عاد إلى المنزل ليحضر مائلته ، نسي ذراعيه .

برادة نزوح (اختراع) :

كان بحاجة ماسة إلى مأوى من رياح العاصف المحيط بحدود الأرض التي يتطنها ، فما اخترع برادة نزوح ، مجسم بمتعب .

محيط سوري :

من خلفه حبيب ، عن شماله مؤلفي ، عن يمينه شبيب ، عن أمامه الحل ؟

كاتب سوروي

Tavla,

Homs, Sirija, 2004

Backgammon (tavla) je jedna od najstarijih igara na ploči i igrala se još u bliskom istoku, Perzijskom Carstvu, drevnom Egiptu i Rimskom Carstvu.

Većina kafića u Siriji dozvoljava tu igru. Onda je to nama postala prekrasna navika i druženje sa našim dragim prijateljima.

Međutim svaku večeru smo znali naći u kafiću i igrali smo Tavlu i pušili nargilu i popili čaj, bili su to najbolje trenuci u životu, osjetila se radost, opuštanje i obogatili smo dušu kroz ovakve druženje... nažalost došao je kraj toga, nakon rata u Siriji. Skoro pa je cijela Sirija srušena tako i naša mjesta gdje smo se družili. Rastali smo se, neki od mojih prijatelja su poginuli, a neki pobjegli, a neki nestali, ostala je samo TAVLA SAMA bez ikoga..

طاولة محبوسة
سوريا حمص 2004

لعبة الطاولة هي لعبة مشهورة جدا في الشرق الاوسط والبلاد الفارسية رقى تاريخها الى حوالي ٣٠٠٠ عاما قبل الميلاد

جميع المقاهي في سوريا تسمح بلعب الطاولة في المقهى وقد اصبحت لدينا عادة جميلة وهي التقاء مع الاحبة في كل مساء في المقهى ونقوم بلعب الطاولة ونشرب الاركيلة والشاي ولكن للأسف الشديد بعد الحرب قد تدمرت اغلب الاحياء السكنية والمقاهي وتفرقت الاحبة والاصدقاء فمن اصدقائي قد استشهد والآخر هرب خارج البلد والآخر مفقود فلم يبقى لدي سوا هذه الطاولة للذكرى

Tavla

Homs, Syria, 2004

Backgammon (tavla) is one of the oldest board games in the world. It was played in Middle East, the Persian empire, ancient Egypt and the Roman empire.

In most coffee shops in Syria, playing is allowed. To us it became a beautiful hobby and a way to enjoy quality time with our dear friends. Every evening we got together in the coffee shop, played Tavla, smoked nargila and drank tea. Those were the best moments in life. You could feel joy and relaxation and we enriched our souls through this time we spent together. Unfortunately this came to an end when the war in Syrian started. We parted, some of my friends died, some managed to escape, some are missing. Only Tavla remains, alone, without anyone..

Bez tebe

Teheran, Iran, 2016

Bez tebe ne znam gdje sam sebe izgubila putem.
Moram pitati život za koji kišni dan te čuva za mene.
Koji je kišni dan kišniji nego danas? Koji te dan trebam više nego danas? Zato što se ja bez tebe, kad god pogledam u oči naših kćeri, topim, ne zato što sam u tuđini, nego zbog tuge tišine, očiju punih suza, nemoćna.
Koje srce, koje uho, koje ruke imaju sposobnost vidjeti, čuti i dodirnuti moj najskriveniji tajni osjećaj, nedostaješ mi.
Ovdje sam bez tebe stranac, stranac čiji su jedini dom ove riječi pune boli i suza, da ga čuvaju od umora.

بی تو

از ایران، تهران، ۲۰۱۶

بی تو خودم را نمی دانم، کجای این راه جا گذاشتم.
باید از زندگی بپرسم تو را برای کدامین روز مبادای من کنار گذاشته
چه روزی مباداتر از امروز ، که من بی تو ، هر بار که در چشمان
دخترمان می نگرم نه از غم غربت، از غم سکوتی پر از بغض آه می شوم
، آه ... !
کدام دل کدام گوش کدام دست توانایی دیدن ، شنیدن و لمس کردن پنهانی
ترین دلتنگی من را که تو هستی ، دارد؟
اینجا بی تو غریبم
غریبی که تنها پناه خستگی هایش همین کلمات پر از بغضند.

Without you

Teheran, Iran, 2016

Without you I don't know where I lost myself on this road.
I should ask fate for which rainy day it saved you for me.
Which rainy day is more rainy than today, on which day will I need you more than today.
Where I without you, looking into our daughter's eyes, melting down not because of being a stranger but because of the pain of silence, with eyes full of tears, I am helpless...
Which heart, which ear, which hand have the ability to see, to hear and to touch my most hidden secret feeling which is missing you.
Here without you I am a stranger, a stranger whose only home is these words full of pain and tears to save him from his tiredness.

Zelena zemlja

Bagdad, Irak, 2015

الروح الطيبة

بغداد، العراق، 2011

Green land

Baghdad, Iraq, 2015

Dana 10.09.2015. počela je moja avantura. Kao san, ali moj je san bio jako težak. U maloj kući s dvoje djece... Zažmirio sam. Nakon nekog vremena našao sam se s obitelji u sigurnoj državi po imenu Švedska. Tu je san stao. Došao je čovjek i rekao: „Je li ovo vaše ime? Dižite se i vratite se u Hrvatsku, tamo ste dali otiske!“ Našao sam se ponovno na početku puta. Otvorio sam oči nakon šest mjeseci i ugledao zelenu zemlju i cvijeće. Netko mi je rekao da sam u Hrvatskoj. Započeo sam nov život i čekam svoj san, čekam i čekam. Jednog dana vidjeh plave oči koje su mi rekle: „Bog te voli i san se nastavlja.“

مات والدي، عندئذ علمت ان الارواح النقية الطيبة حينما تذهب لا تعود .. لن
أنسى أبي لأنه علمني: الشجاعة، الشهامة والكرم. علمني حب الناس
ومساعدتهم.. علمني ابي الصدق والامانة ..لن انساك يا ابي وسأدعوا لك
. دائما بالرحمة

On this day, 10.09.2015, my adventure started. It was like a dream, but my dream was very difficult. After a while I found myself with my family in a safe country called Sweden. The dream stopped here. A man came and said: 'Is this your name? Get up and you must go back to Croatia. You left your fingerprints there!' Again I found myself at the beginning of the road. After six months I opened my eyes and saw green land and flowers. Somebody told me I was in Croatia. I started a new life, and I'm waiting for my dream...waiting, waiting...
One day I saw blue eyes that said to me: "God loves you and the dream continues."

Obitelj

Nineveh, Irak, 2016

Brat mi je imao prometnu nesreću u Iraku prije deset godina. Kako se sam ne može brinuti za sebe, skrbim o njemu. Nije mi teško, mlađi mi je brat.

Moja majka je također hendikepirana. Za nju brine moja žena koja je u Njemačkoj, zajedno s mojom djecom. Najmlađe ima tek jednu godinu. Ovo nam je posljednja zajednička fotografija. Prošlo je četiri mjeseca otkad sam ih zadnji put vidio.

Family

Nineveh, Iraq, 2016

My brother had a car accident ten years ago in Iraq. Since he can not take care of himself, I take care of him. It is not difficult for me, he is my younger brother. My mother is also handicapped. My wife is taking care of her, in Germany, where she is together with my five children. The youngest is only one year old. This is our last photograph together. It has been four months since I last saw them.

Prekinuti Vezu s svoj Mama

Jos, Nigerija, 2011

Mo wa bo si ona. Iju ati omi Okun

Nigerija

Breaking relations with my mom

Jos, Nigeria, 2011

Necekivano sam primio lose vijesti i moram otici. Mama je jako za zabrinuta , u strahu gdje se ja nalazim.

Vidio sam mamu , znao sam da nešto nije u redu, samo ne znam šta!! Majka mi je rekla, sine ja te volim, ja poštujem tebe svim svojim velikim srcem, ne zelim opet plakati zbog gubitka drugog sina ! Moras otići sada . Sve izgleda kao da se blizi kraj. Srce mi je bilo puno tuge , gdje ići ? Moj otac? Majka? Sestre, prijatelji i rodbina ? Hoću li ih ikada vidjeti? Pitanje na koje nisam mogao dobiti odgovor.

Dok sam pisao ovu poruku oci su mi bile pune suza.

Pozdravio sam se sa svima nakon što je vijest od mame došla k meni. Sjećam se da sam imao samo 3 košulje , 2 hlača, puno dolara i eura i pismo potvrde za Vatikan, te vodu i kekse za put prema pustinji i Crnom moru.

Lairotele Mo ti gba iroyin iroyin buburu lati enu Iya mi wipe mo ni lati lo kuro ni Kia Kia. Iya mu beru gidigidi fun emin mi nigbati o gbo iroyin buruku yi.

Mo ri iya mi, mo ti mo wipe nkankan ko rorun, mo mo wipe wahala wa. Iya mi si wipe, omọ mo ni ife ni tooto, mo ni igbekele Ninu e, agbara ati Okan olododo, ologbon omo, gbogbo nkan yi le wa bo se wa yi abi ki o tun ju be lo. Omo olokan nla, Emi ko fe lati kigbe ekun leḡkansi nitori mi o fe isonu omọ miran.

O ni lati lo bayi. Ohun gbogbo dabi wipe o ti wa si ohun opin bayi. Okan mi ti kun fun ibinuje, nibo ni mo ni lati lo? Baba mi? Iya? Arabinrin, awon ore ati ebi? O da bi wipe mi o ni ri won mo lailai.

Awon ibeere ti mo ni ti ko le gba idahun. oju mi ti wa kun fun omije.

Mo si wa se odabo si gbogbo eniyan lehin ti awon iroyin lati odo iya to mi wa. Mo ranti wipe mi o ni ju seeti meeta, sokoto meeji, ati Owo dola ati Owo yuroopu ati iwe imudaju leta si awon Vatican. Mo wa bo si ona. Iju ati omi Okun!!

Decision minute come to me as if dead is close to my neck. Mama run 5 miles in a 10 minutes, with very worried face, fearful mind, crying eyes..looking for where the third son of the family is located.

I saw my mum, I knew something is wrong? Just don't know what!! Mother speak to me .. Son, I love you, I respect all your big heart, I don't wanna cry again get loosing another son! Please go away now. Take this and take that. Move before the Angel of dark arrive looking for you.

My heart was full of sadness, where to go to? My father? Mother? Sisters, friends and foes? Will I ever see them? A question that I could not get an answer to. Even writing this note, my eyes was full of water to gush out like rain from heaven.

Saying goodbye after the news of death to come came to me. I remember 3 shirt, 2 trousers, lot of dollars and euros, letter of confirmation to the Vatican, water, biscuit.

HRVATSKI CRVENI KRIŽ

Izdavač

Hrvatski Crveni križ

Fotografije

Ante Delač

Tiskano povodom Svjetskog dana izbjeglica, 20. lipnja 2016.

Sadržaj ove publikacije ne odražava stajalište Hrvatskog Crvenog križa ni Agencije Ujedinjenih naroda za izbjeglice. Sadržaj je isključiva odgovornost autora tekstova.

The content of this publication does not reflect the views of the Croatian Red Cross and the United Nations Refugee Agency. The content is sole responsibility of the authors of the stories.